

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Opstart Gewestelijk RUP 'Tiense Watervelden'**Samenvatting**

Het uitgangspunt van dit project is de opportuniteit om water afkomstig uit het suikerproductieproces van de Tiense Suikerraffinaderij te hergebruiken in functie van de drinkwaterbevoorrading in de regio en dit project landschappelijk en socio-economisch in te bedden in zijn omgeving. De ligging van het voormalige militair domein (vliegveld Goetshoven) is hierbij van belang, op een haalbare afstand van de suikerraffinaderij, waarvan het water afkomstig is, en bovenop een hoofdleiding van het drinkwaternet voor de regio Tienen.

Het project voorziet de bouw van een waterproductiecentrum (WPC) die het circulair watergebruik als drinkwater en irrigatiewater mogelijk maakt alsook een groot productiebufferbekken voor tijdelijke opslag. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de aanwezige gebruikers van de site en dient onderzocht te worden welke eventuele bijkomende functies het project socio-economisch en ruimtelijk kunnen versterken en alzo te komen tot de realisatie van een belevingscentrum over de landschappelijke verankering van duurzaam waterbeheer en voedselproductie.

Kernpartners in het project zijn De Watergroep, Tiense Suikerraffinaderij en de stad Tienen. Verder zijn ook de Vlaamse Overheid, de provincie Vlaams-Brabant, Defensie, Fevia, Boerenbond en VOKA betrokken.

Ten aanzien van dit project is er al een voortraject doorlopen waarin werd overeengekomen om het RUP op gewestelijk niveau op te maken in nauwe samenwerking en met personeelsinzet van de provincie Vlaams-Brabant die een inhoudelijke trekkersrol zal vervullen. De stad Tienen tot slot financiert de uitwerking van een Masterplan door een extern studie bureau en staat in voor de verwerving van de gronden. Dit masterplan, met een looptijd van 6 maanden, impliceert tevens een concrete uitvoeringsstrategie en een maatschappelijk-economische haalbaarheidsstudie.

Op basis van deze elementen zullen het Departement Omgeving met inhoudelijke ondersteuning van de provincie Vlaams-Brabant en de stad Tienen een geïntegreerd planningsproces opstarten voor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan met het oog op een optimale herbestemming van het voormalig vliegveld Goetsenhoven.

1. Situering en voortraject

Op 11 april 2022 werd door verschillende partners waaronder de Vlaamse Overheid, de Provincie Vlaams-Brabant, de Stad Tienen en de initiatiefnemers Tiense Suikerraffinaderij en De Watergroep een charter ondertekend voor realisatie en opvolging van het project 'Tiense Watervelden' en de oprichting van een Taskforce onder leiding van de Gouverneur voor de project governance.

Hoewel hiermee de mogelijke herbestemming en nieuwe invulling van deze terreinen in een stroomversnelling belandde, gaat het voortraject verder terug in de tijd. Al in 2009 werd door de toenmalige Federale Regering beslist om in het kader van het zogenaamde plan '*voltooiing transformatie*' een aantal terreinen met militaire infrastructuur, waaronder dat van Goetsenhoven, uit gebruik te nemen en ter beschikking te stellen aan de Vlaamse Regering met het oog op de herbestemming ervan. Op 12 maart 2012 werd in een nota aan de Vlaamse Regering een stand van zaken en vervolgstappen inzake militaire domeinen meegedeeld. Voor de site Goetsenhoven in Tienen werd de volgende conclusie opgenomen: "*Omwille van de grootschaligheid van het terrein en de ruimtelijk impact van de te onderzoeken opportuniteiten zoals vliegsport en burgerluchtvaart en hieraan gerelateerde economische activiteiten, gebeurt de herbestemming en ontwikkeling van dit gebied op Vlaams niveau*". Het grootste deel van de site 'Goetsenhoven' is volgens het gewestplan 'militair domein'; het noordelijk deel 'zone voor dagrecreatie'. Voor het voormalige militaire domein nam de gemeenteraad van de stad Tienen in functie van de verwerving op 14 december 2023 een definitieve beslissing tot onteigening met het oog op de realisatie van het project 'Tiense Watervelden'.

Samengevat moet het project leiden tot een nieuwe invulling van een voormalige militaire vliegbases tot een site met innovatief en duurzaam watergebruik ingebed in een multifunctioneel sport-, water- en recreatiepark met respect voor de bestaande elementen.

Het idee voor dit project vindt zijn oorsprong in de vaststelling dat tijdens de jaarlijkse campagne een grote hoeveelheid suikerbieten worden verwerkt waarbij 1,5 miljoen m³ restwater vrijkomt dat momenteel na zuivering in de Gete wordt geloosd en dat er daarnaast ook nog 300.000 L water wordt opgepompt uit de ondergrond om de suikerproductie mogelijk te maken. Vanuit de droogteproblematiek en het spaarzaam omgaan met waterreserves is dit niet meer verantwoord. Daarom werd een partner gevonden in De Watergroep die steeds op zoek gaat naar innovatieve projecten waarbij de drinkwaterproductie zo lokaal mogelijk wordt voorzien en circulariteit en duurzaamheid vooropgesteld worden. Gezien de beschikbaarheid van dit terrein op relatief geringe afstand van de Tiense Suikerraffinaderij en de ligging van één de hoofdtoevoerleidingen van drinkwaterbevoorrading voor de regio Tienen doorheen het militair terrein ontstond een match die leidde tot de uitwerking van dit project.

Momenteel wordt de site en enkele gebouwen grotendeels gebruikt door de vliegclubs De Wouw (in het zuiden) en ULM Goetsenhoven vzw (in het noorden) en worden de start- en landingsbanen door de week eerder beperkt gebruikt voor de opleiding van jonge wielrenners door Wielclub Olympia. In het noordwestelijke deel van de site aansluitend bij de Hannuitsesteenweg werd in 2022 door Interleuven een intergemeentelijk trainingscentrum voor de politie in gebruik genomen. Het militair domein en de dagrecreatiezone van de vliegveldsite zijn volledig omgeven door een openfield landbouwlandschap waarvan aan drie zijden als herbevestigd agrarisch gebied. Het gebied ligt op enige afstand van de omliggende bewoningskernen van Goetsenhoven, Bost, Wulmersum en Meer. Het is in deze planologische context dat het project voor duurzaam en integraal watergebruik dient te worden ingebed als het ook een meerwaarde kan betekenen voor de omliggende landbouwfunctie, bvb in het kader van beschikbaar stellen van watervoorraden.

In de opdracht van het Masterplan is ook vervat dat een inzicht wordt verwacht over de (gefaseerde) procesmatige aanpak, de financiële haalbaarheid en de mechanismen om te komen tot een stapsgewijze realisatie van de visie.

Op 11 april 2022 werd dan met alle betrokken partners het charter ondertekend dat als intentieovereenkomst tevens voorzag in de oprichting van een Taskforce onder leiding van de

gouverneur voor de project governance. Dat werd op 26 april 2022 ook bevestigd in een schrijven van Vlaams minister Zuhair Demir aan de gouverneur.

Zowel tijdens de Taskforce-vergaderingen als achter de schermen werd door de verschillende betrokken partners het afgelopen jaar al hard gewerkt aan de verschillende aspecten die bij dit project aan bod komen. Zo werd tussen de verschillende overheden afgesproken dat het RUP op gewestelijk niveau wordt opgemaakt gebruik makend van personeelsinzet voor de inhoudelijke trekkersrol die hiervoor wordt voorzien is op provinciaal niveau. Op voorstel van het planteam werd tevens beslist om in samenwerking met de Vlaamse Bouwmeester in het kader van een '*oproep aan geïnteresseerden*' een masterplan te laten uitwerken door een extern ontwerp bureau. Zij moeten hierin de mogelijkheden onderzoeken voor integratie van de verschillende ruimtevragen op deze site en hieraan ook een concrete uitvoeringsstrategie en bijbehorende maatschappelijk-economische haalbaarheidsstudie koppelen. De uitwerking van dit masterplan zal worden bekostigd door de Stad Tienen die ook de gronden zal verwerven nodig voor de uitwerking van dit project.

Op die manier worden de studiekosten verbonden aan het planproces gedragen door de Vlaamse Overheid, levert de provincie Vlaams-Brabant haar bijdrage in de vorm van de personeelsinzet voor de inhoudelijke opmaak van het plan en draagt de Stad Tienen de kosten verbonden aan de opmaak van het masterplan en de verwerving van het militair domein.

2. Plan van aanpak

Het Departement Omgeving zal een planproces opstarten voor de opmaak van een GRUP met het oog op de inpassing van het project 'Tiense Watervelden' op de site van het voormalige militair domein van Goetsenhoven. Dat zal gebeuren, zoals hiervoor toegelicht, in nauw overleg met de provincie Vlaams-Brabant die de inhoudelijke trekkersrol op zich neemt en met de Stad Tienen die trekker is voor het Masterplan en instaat voor de verwerving van de gronden.

Een dergelijk planningsproces bestaat uit verschillende onderdelen:

- Samenstelling van een (ambtelijk) planteam met Departement Omgeving, provincie Vlaams-Brabant en Stad Tienen alsook een vertegenwoordiging van het Team Omgevingseffecten;
- Ruimtelijk onderzoek en analyse;
- Uitwerking en trechtering van scenario's voor invulling van het gebied;
- Dialoog met alle betrokken partijen, inclusief participatietraject voor de bevolking, ook in het kader van de opmaak van het masterplan;
- Overkoepelende procescoördinatie en voorbereiding van besluitvorming;
- Opmaak plan-MER en eventuele andere noodzakelijke effectenrapportages via de bestaande raamovereenkomst;
- Opmaak van de noodzakelijke documenten voor de RUP-procedure;
- Doorlopen van de decretale RUP-procedure voor opmaak van het RUP;

3. Timing

Gelet op het reeds doorlopen voortraject en het voorbereidend werk dat hiermee samenhangt, kan spoedig worden overgegaan naar de opmaak van een startnota als eerste stap in de GRUP-procedure. Gelet op de looptijd van de studie-opdracht omtrent het masterplan (opstart 12/2023) kan de startnota ook reeds optimaal worden afgestemd op de resultaten van deze studie-opdracht. De startnota kan dan worden voorgelegd aan de huidige Vlaamse Regering met het oog op de feitelijke publieke raadpleging najaar 2024. Deze timing kan enkel op voorwaarde dat er geen vertraging wordt opgelopen door vraag naar bijkomend onderzoek of bijkomende dialoog om tot een inhoudelijke consensus te komen met betrekking tot de resultaten van het masterplan.

Het Departement Omgeving zet het opgestarte overlegproces verder en werkt op korte termijn samen met de provincie Vlaams-Brabant en de stad Tienen binnen het planteam een startnota uit voor het project 'Tiense Watervelden' op het grondgebied van de stad Tienen die aan de Vlaamse Regering zal voorgelegd worden met het oog op de organisatie van een inspraakperiode.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR